

FEARÁN ÁLGÁ

Diehtogilvu

Doallat diehtogilvvu beatnagiin ja jitnosii lohkkoujvvon Kennellihtu oahpásmuhttimis. Oassálastit sáhttet vástidit gažaldagaide okto, párain dahje smávva joavkkuin.

1. Makkáraš earálágan seaibbit beatnagiin sáhttet leat?

- a. gavvaris seaibbit
- á. golmmačiegahas seaibbit
- b. násteseaibbit

2. Mas diehtá, ahte beatnagis lea galmmas?

- a. beatnaga bealljit rivdet ruonán
- á. beana álgá jorrat birra
- b. beana doarggista ja lovttohallá julggiid

3. Makkár dehálaš ávnnas beatnagis galgá leat álo oažžumis?

- a. čáhci
- á. mielki
- b. appelsiidnasákta

4. Mii áiccuid lea beatnagis hui olu buoret go olbmoss?

- a. smáhken
- á. haksin
- b. dovdan

5. Maid beatnagat máhttet?

- a. lohkat
- á. sárgut
- b. roggat

6. Man jagi Kennellihtu lea vuođđuduvvon?

- a. 1656
- á. 1889
- b. 1999

7. Man galle lahtu Kennellihtus leat?

- a. measta miljovdna
- á. measta duhát
- b. measta 150 000

8. Mii lea Kennellihtu lahttbláđi namma?

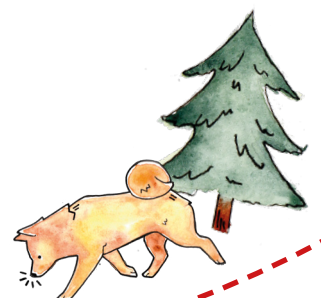
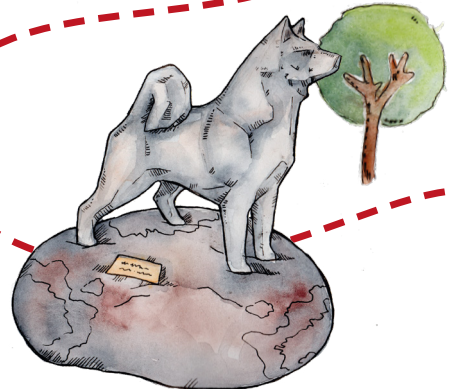
- a. Koiramme
- á. Murremme
- b. Koirulimme

9. Gos Kennellihtu doaimmahat lea?

- a. Helssegis
- á. Vantaas
- b. Espoos

10. Kennellihtu doaimmahaga ovddas lea bázzi beatnagis. Man beatnatnáli bázzi ovdanbukta?

- a. suomavuodjinbeana
- á. suomalaispibeana
- b. suomaceakkobealji

FEARÁN ÁLGÁ

Ivdne logo

Printet ivdne gova. Kennellihtu logo sáhtát ivdnet háliiduvvon ivnniin.

BEANANÁLIT

Sárggo beananáli

Geahččat ovttas www.hankikoira.fi/koirarodut neahttasiidduin beananáliid.
Juohkehaš oažžu välljet beananáli man sárgu.

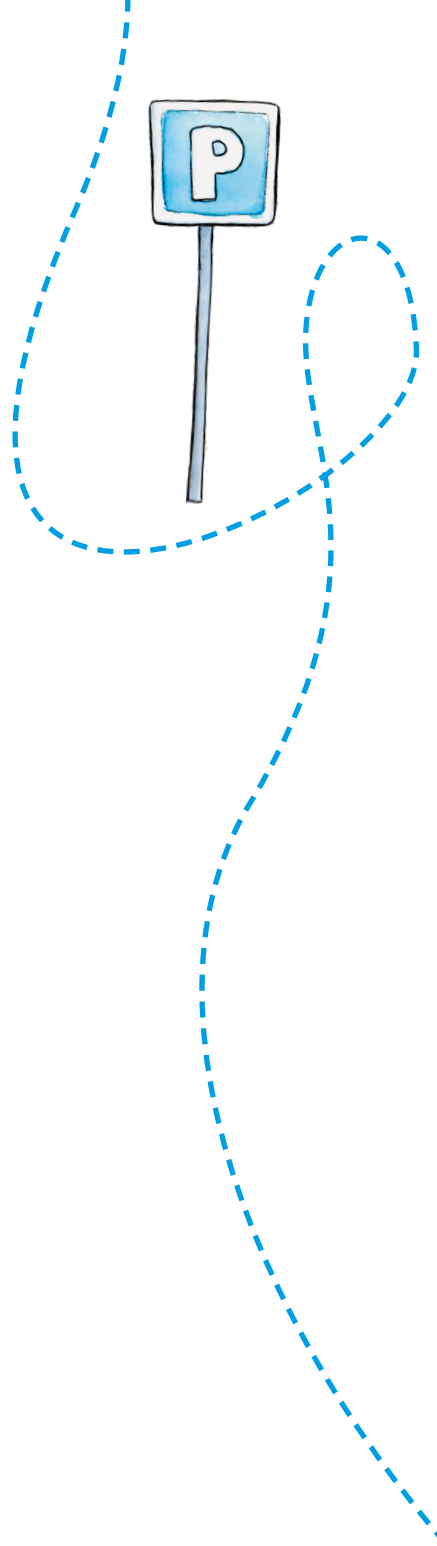
Eatnandieđamátki beananáliide

Oassálastit juhkkovuvvojit páraide dahje smávva joavkkuide ja geahččat, mo www.hankikoira.fi/koirarodut -neahttasiidduin oažžu juohkehaš náli iežas siiddu vuolleravddas rabas nállemeroštallama. Bargobihtán lea ohcat vástádusaid čuovvovaš gažaldagaide:

1. Man riikkas čuovvovaš beatnagat leat eret?
 - a. afgánavintabeana
 - á. labradorviežži
 - b. amerihkástaffordshireterriera
 - c. basenja
 - č. brasiliaterriera
 - d. akita
 - đ. ruošša-eurohpá laika
 - f. silketerriera
 - g. danmárkkudogga
 - h. berguodohanbeana
2. Man eatnanoassái guđege beananáli ruovttriika gullá?
3. Man geavahussii náli lea ruovtturiikkas nállašuhthuvvon?
4. Bija náliid máilmmikártii.
5. Ovdanbuvtte oanehaččat du välljen beananáli.

Mii nálli heivešii munnje? -teasta

Hankikoira.fi -siidduis lea Mii nálli heivešii munnje? -teasta. Juohkeokta sáhtá dahkat teastta ieš ja dan maŋŋá sáhttit ovttas smiehttat, manin teasta attii eará vástideaddjiide earálágan bohtosiid.

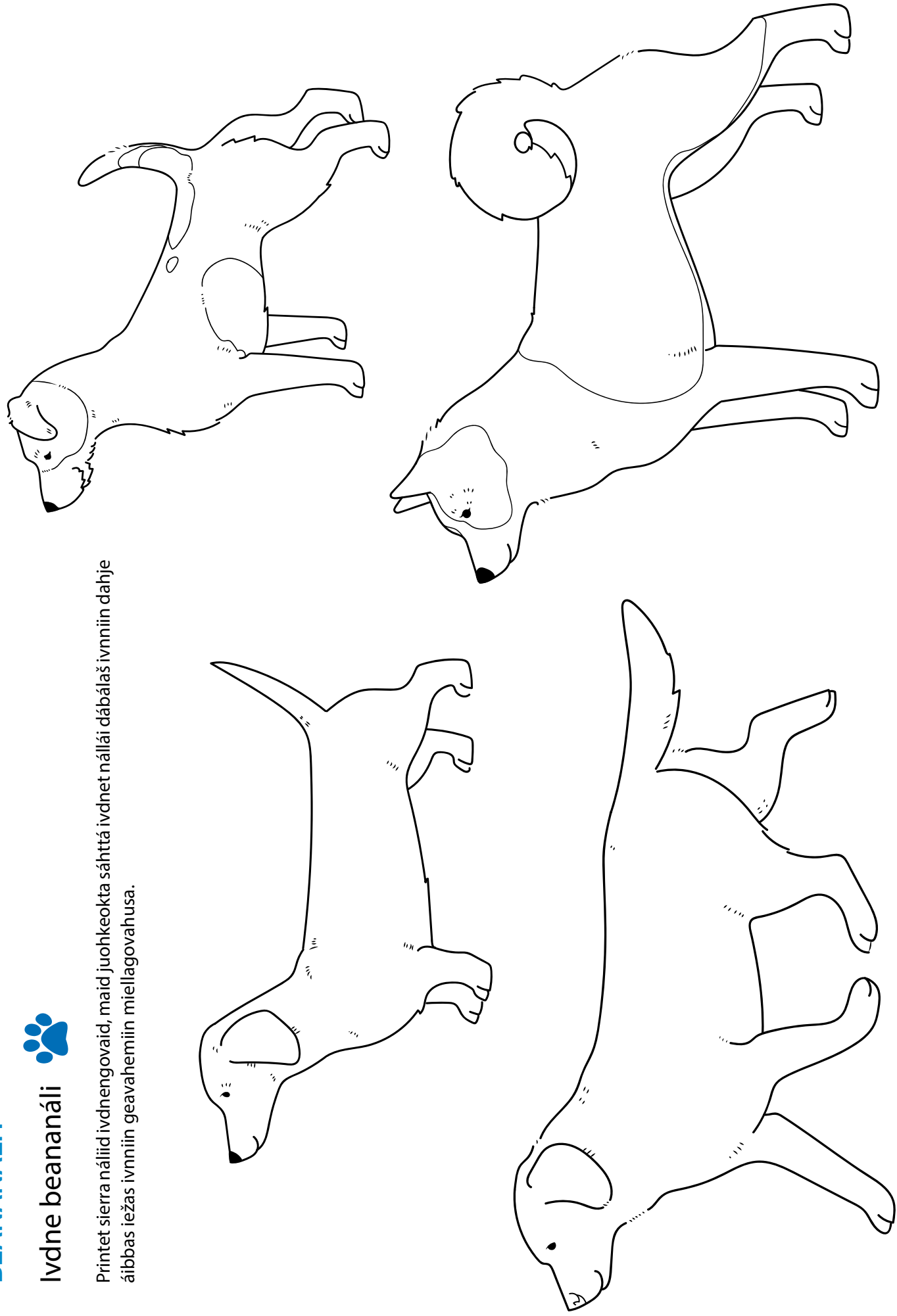

BEANANÁLIT

Ivdne beananáli

Printet sierra náliid ivdnengovaid, maid juohkeokta sáhttá ivdnet nállái dábálaš ivnniin dahje áibbas iežas ivnniin geavahemiin miellagovahusa.

BEANAÁIGEÁJIT

Easttageainnus

Hukset easttageidnosa. Eastagiin sáhtta geavahit omd. hulagierdduid, pulpehtain ja filttiin ráhkaduvvon tunnela, stuoluid gaskii biddjojuvvon soppiid, skuvlla šiljus goarkjun- ja stoahkanstelligiid jna. Vejolašvuodaid mielde sáhtta geavahit maiddá lihkadansále.

Oassálastit juhkkajojuvvojit páraide, main nubbi doaibmá bagadallin ja nubbi lea beana. Bagadalli galgá oažžut "beatnaga" mannat geidnosa dihto ortnegis. Dán maŋŋá rollaid sáhtta molsut.

Gilvu sáhtta leat leaktogilvu dahje áiggi váldima haga.

Duhkorasbeanačájáhus

Oassálastit buktet ruovttus duhkorasbeatnaga. Beatnagiidda dahkat ja vuorbádit gilvohallannummiiriid. Ovddalgihit sáhtta buđaldit bálkkašumiid (ovdamearkka dihtii ruvssomearkkaid) ja hutkat earálágan árvonamaid dego čábbáseamos ivdni, gavvareamos seaibi, fidnámus bealljit, šiegamus luondu, suloleamos njunni jna. Oahpaheaddji dahje gii nu mánáin doaibmá duopmárin (ja gii nu sáhtta doibmat čállin ja čállit duopmára kommeanttaid).

Čájáhusas oassálastit bohtet ráiddus duhkorasbeatnagiinnis ja mannet bálldalagaid ráidui ja stellejit beatnaga doarrás ovdasis. Dasto duopmár bivdá oassálastiid johtit rieggá birra beatnagiinnis. Oktasaš oasi maŋŋá juohkeokta bohtá ovttaid mielde duopmára lusa. Duopmár sáhtta bivdit oassálasti ovdamearkka dihtii loktet duhkorasbeatnaga beavddi ala, čájehit dan bániid, johtit rieggá ođđasit, johtit golmmačiegahasa mállesáš gierddu dahje mannat ovdan ruoktot gierddu čiegas nubbái.

Loahpas buohkat gilvohallit bohtet ruovttoluotta gierdui. Duopmár addá ruvssomearkkaid dahje earáid bálkkašumiid ja muitala, gii oažžu mange tihtela. Sáhttit válljet ovdamearkka dihtii vihtta buoremusa dahje bidjat duhkorasbeatnagiid ortnegii buoremusas fuonimussii. Duopmár sáhtte atnit árvvus eará áššiid, dego čađaheami aiddolašvuoda, ovttasbarggu dahje hávskis mieldeeallima.

Hájadovdangeainnus

Bagadalli bidjá smávva, ii čađačuovgi burkkiide (dahje ovdamearkka dihtii beassášmaniin báhcán skuohpuide) ávdnasiid sierra hájain, dego káneliid, neilleha, sáippo, lágerlasttaid, sávdnehájjaid jed. ja dahká náluin ráiggiid burkke/skuohpu lohkkái. Burkket biddjojuvvojit ráidui ja oassálastit čađahit hájadovdangeidnosa, mas geahččalit haksimiin árvidit, mii hájjaid guđege burkkes lea.

Makkár dovdu lea beatnagis, go dan skuvle - stoagus

Stoagus ádestallá positiivvaláš nannema, mii lea okta beatnagiid skuvlenuohki. Das beatnagii muitalit spoahkki jienain, ahte beatnaga dahkan ášši lea dakkáraš, maid olmmoš háliida ahte beana dahká. Skuvlejupmi dáhpáhuvvá muttuid mielde, ja hárjehusain gáibádusdási bajidit dađistaga.

Spoahkkinbierrgasin sáhtta geavahit pilttiburkke lohkiid, beatnaga rivttes spoahkkinbierrgasa dahje spoahkki jiena sáhtta dahkat njálmmiin. Spoahkkinbierrgasiin addit neavvu dasa gii doaibmá beatnagiin, ahte su geahččalan doaibma lei rivtteslágan.

Stoagus lea hárjehus man dahkat párain, mas nubbi lea beana ja nubbi bagadalli. "Beatnagat" mannet veháš áigái eret, ja oahpaheaddji muitala bagadalliide bargobihtta man "beatnagis" gáibidit, mii sáhtta leat omd čohkkán, veallán čoavjji alde, njuikun, gieđa lokten jed.

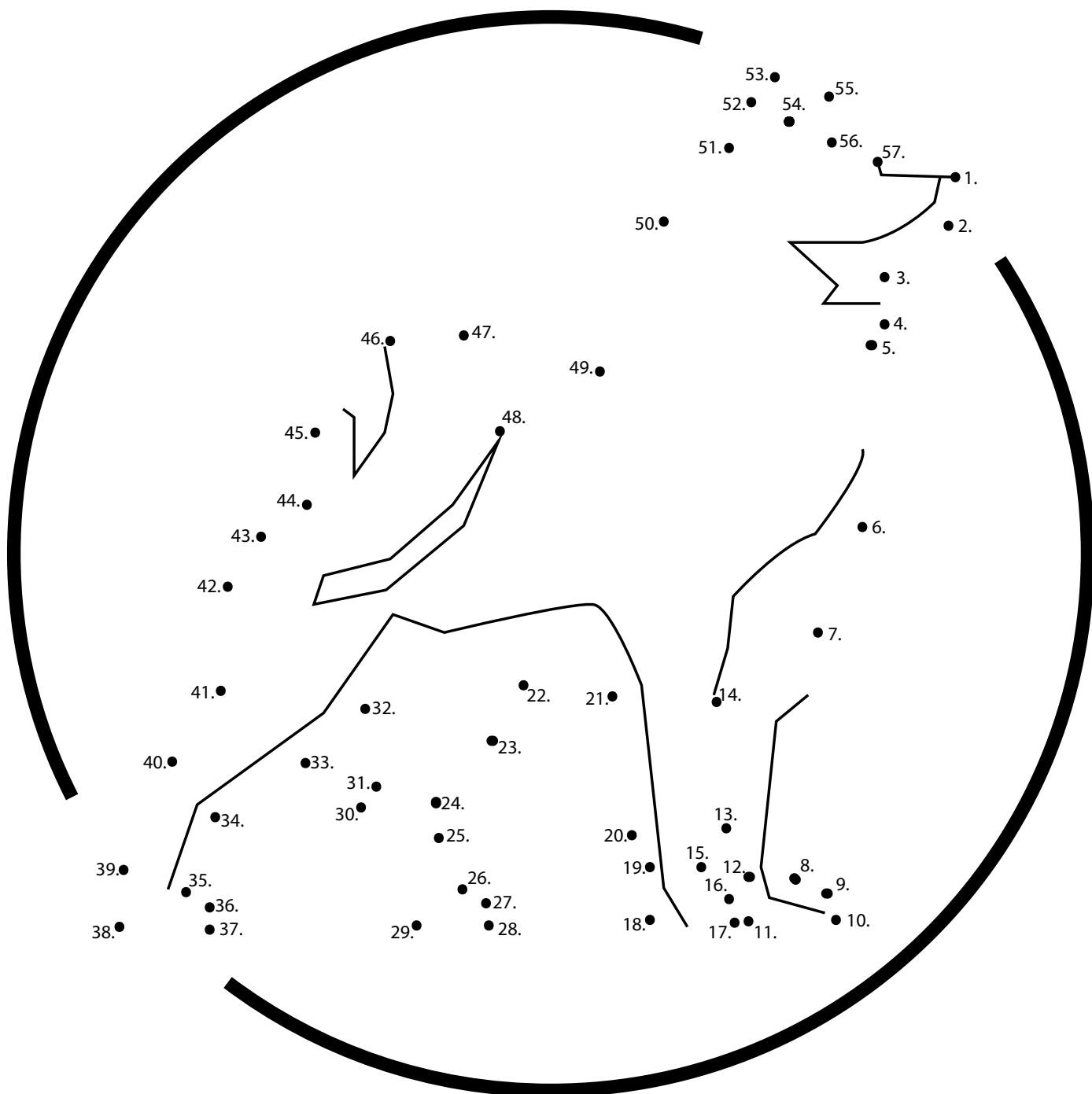
Beatnagat bivdojuvvojit ruovttoluotta, ja sin bargun lea álgit árvidit rivttes bargobihtta čájehemiin ja geahččalemiin áššiid pantomiman. Beatnagat dahje bagadallit eai hála ollege. Dan gii lea beana, ferte dušše geahččalit eará áššiid ja geahččat, man doaimmas gullo spoahkkin ja joatkit geahččalemiid seammasullasaš dahkamii.

Spoahkkima gánneha dahkat álggus jo geahččaleamis mii lea measta rivttes doaibman. Omd čoavjji ala veallámis spoahkkit vuos buot áššiin main beana manná vulosguvlui, ja dan maŋŋá gáibádusdási loktet dađistaga. Go beana lea dahkan rivttes ášši, rábmo bagadalli beatnaga. Dán maŋŋá rollaid sáhtta molsut.

BEANAÁIGEÁJIT

Čuoggás čuoggái

Mii govás boahdá oidnosii? Čuovo nummiriid ortnegis 1, 2, 3 jna de oaččot diehtit mii govás boahdá oidnosii.

BEANA BARGGUS

Oahpistanbeatnaga boddu

Oassálastit juhkkovuođot páraide ja mearridit, goabbá lea čalmmeheapme ja goabbá oahpistanbeana.

Čalmmeheamis gokčat čalmmiid. Oahpistanbeatnaga bargun lea oahpistit čalmmehis olbmo sohppojuvvon geidnosa čađa njálmmálaš gulahallama haga. Geidnosa čađaheami maŋŋá sáhhtá molsut rollaid.

Spábbaguođoheapmi

DÁRBAŠAT: stuorra lášmmohallanspáppat (ja stuorra sadji)

Oassálastit leat párain: nubbi lea guođoheaddji ja nubbi geahččobeana. Guođoheaddji addá mearrádusaid siiddus ja geahččobeatnaga bargun lea guođohit stuorra lášmmohallanspáppaid sále nuppi geažis nubbái ovdamearkka dihtii beahkimiin.

Mátkki áigge sáhhtá guođoheaddji addit lasi rávvagiid, omd bivdda bissehit spábbaealu dahje jorgalit olgeš dahje gurut guvlui.

Fáktabeanastoagus

DÁRBAŠAT: smávva biellu ja jos háliida de maddái filta

Oassálastit čohkkájit bires. Dat gii lea välljejuvvon vuosttamuš fáktabeanan manná bire gaskii čalmmiid gitta "nohkkat", ja biellu biddjojuvvo "fáktabeatnaga" duohkái. Fáktabeatnaga ala sáhhtá lassid bidjat filtta. Okta bire olbmui váldá diimmu alccesis nu jaska go vejolaš ja doallá dan gieđastis sealggi duohken. Buohkat earátge bidjet gieđaid sealggi duohkái.

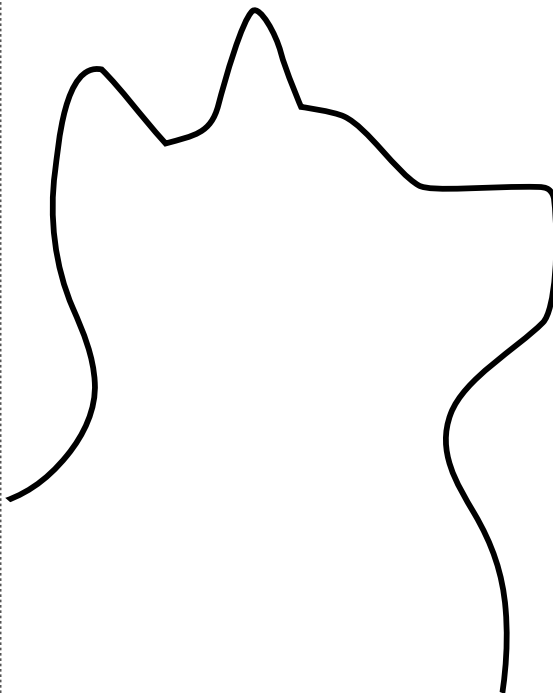
Beatnaga boktit: "morit, morit, fáktabeana, du biellu lea jávkan!" Dál dat gii válddii biellu čuojaha biellu sealggis duohken ja beana geahččala hutkat, gean buohta jietna gullui. Beana cieláda olbmo ovddas gean eahpida ja son čájeha gieđaidis. Ná joatkit, dassáigo biellu gávdno. Dárbbu mielde biellu sáhhtá čuojahit veahkkin eanetge go oktii.

Dat gii válddii biellu manná čuovvovážžan fáktabeanan bire gaskii nohkkat, ja stoagus álgá álggus. (Lähde: leikkipankki.fi)

Gova sárgun lohppii

Sárggo gova beatnaga lohppii

ÁMMÁHAT MAT LAKTÁSIT BEATNAGIIDDA

Árvit gii -koarttat

Árvit gii -koarttat (tuollár, šibitdoavttir, beanaruvvejeaddji, šibitdávvirgávppi vuovdi, trimmejeaddji, beanaskuvlejeaddji, šaddadeaddji, čájáhusduopmár)

Printet Árvit gii -koarttaid, maid sáhtta geavahit moatte eará vugiin:

Molssaeaktu 1: Pantomiidna

Oassálastit loktejit vurrolagaid koartta lánas ja ádestallet ámmátlačča jiena haga. Earát geahččalit árvidit.

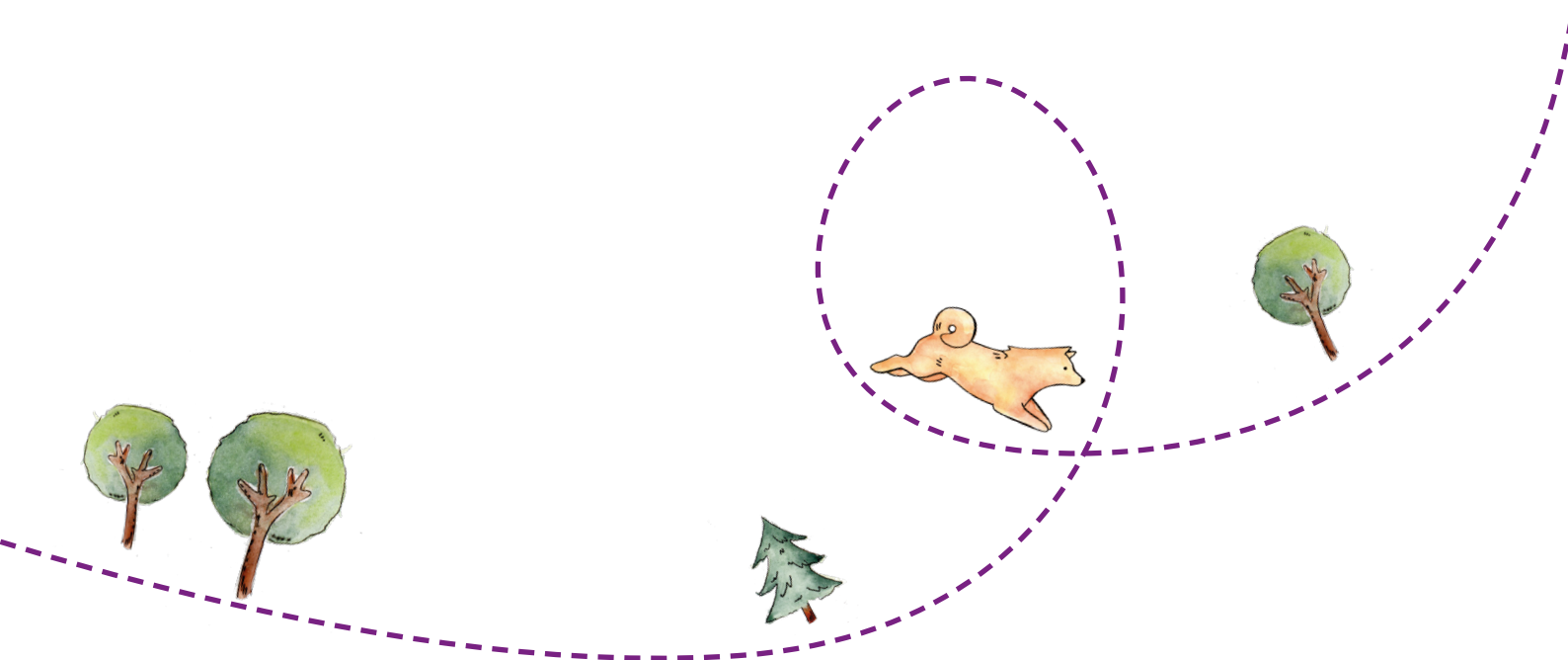
Molssaeaktu 2: Alias

Aliasas dahje sátnečilgenspealus oassálastit loktejit vurrolagaid koartta lánas ja čilgejit ámmátlačča mii koarttas oidno geavahemiin ieš sáni dahje dan oasi. Earát geahččalit árvidit.

Molssaeaktu 3: Alias nuppi gielain

Doaibmat dego molssaeavttus 2, muhto eanjalasgillii, ruotagillii dahje eará gillii maid oassálastit máhttet.

Árvit gii -koarttaid sáhtta hutkat ja dahkat ovttas lasi. Mielde sáhtta váldit maiddái earáid beatnagiidda laktáseaddji doaibmiid dego ámmátolbmuid. Ovdamearkka dihtii sáhtta sárgut čalmmehis olbmo oahpistanbeatnagiinnis, lohkanbeatnaga ja dan bagadalli, geahččobeatnaga ealuinis jna.

Láidestanbeatnaga geavaheaddji
Guide dog handler
Ledarhunds förare

Šibitdoavttir
Veterinarian
Veterinär

Beatnagaskuvlejeaddji
Dog trainer
Hund tränare

Beatnagaruvvejeaddji
Dog massager
Hundmassör

Trimmejeaddji
Dog groomer
Hund trimmare

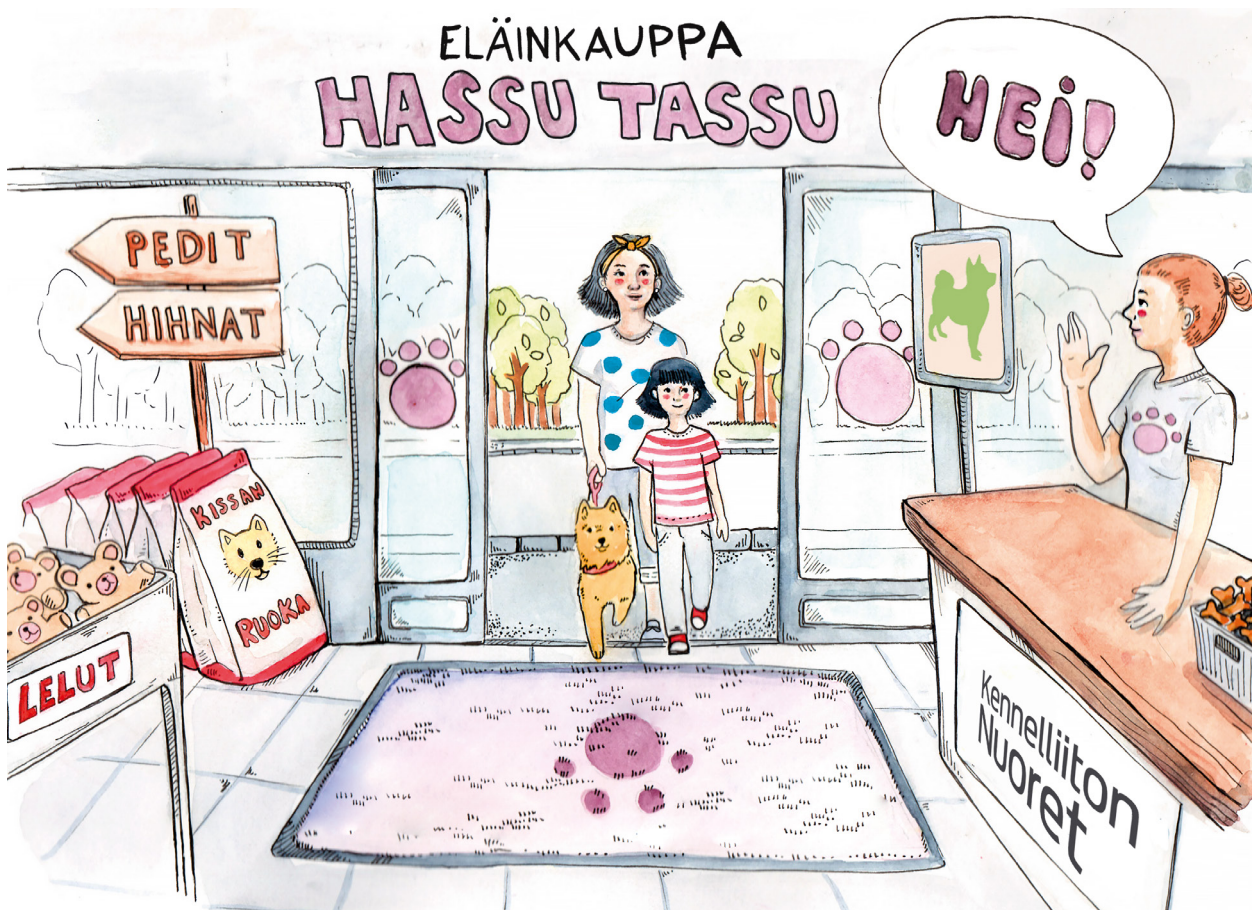
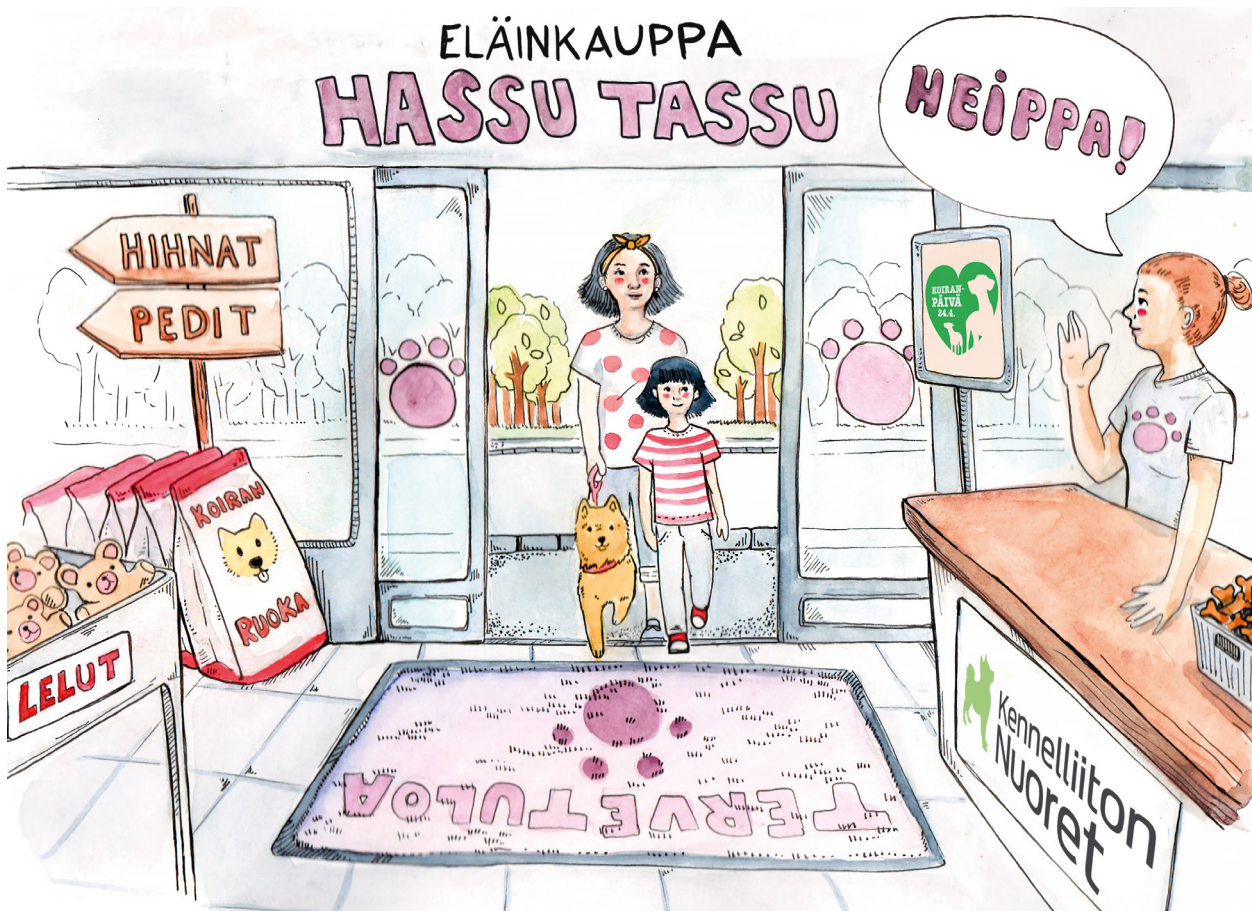

ÄINKAUPPA
SU TASSU
HEIPPA!
Ealliidgávppi vuovdi
Pet shop salesperson
Djuraffärsförsäljare

ÄMMÁHAT MAT LAKTÁSIT BEATNAGIIDDA

Oza govas meattáhusaid

Oza vuolit govas čieža (7) meattáhusa.

BEANA RIIKKAVULOŽIN SUOMAS

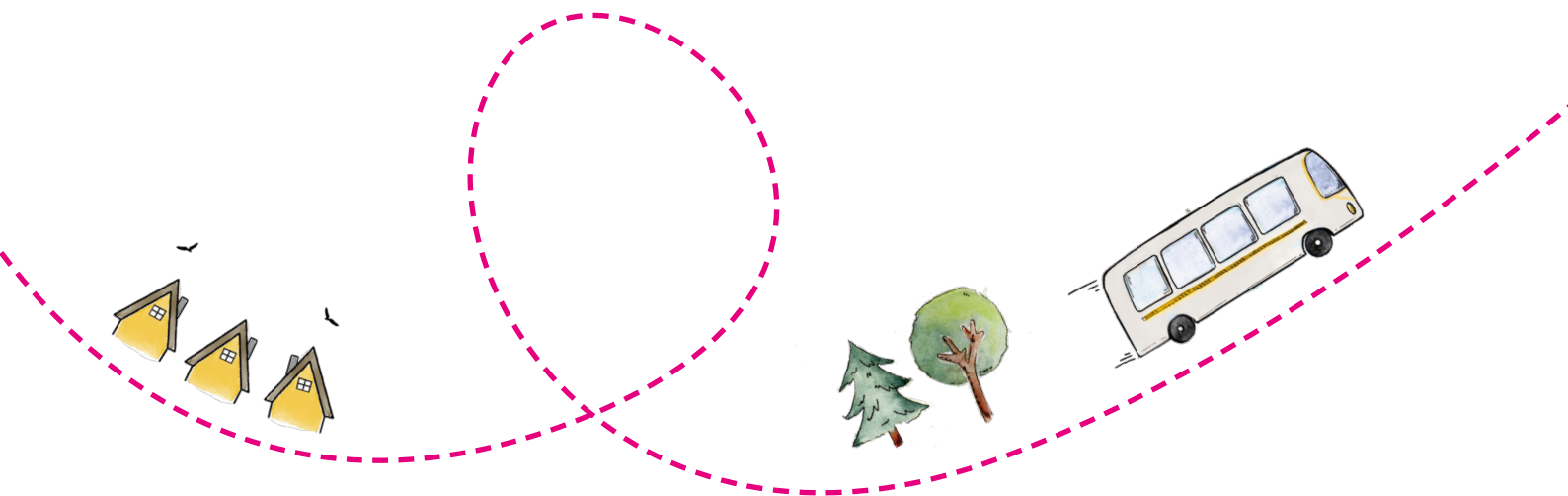
Nieguid beatnatvisti ja beanapárka

DÁRBAŠAT: sárgun- ja/dahje buđaldandávvirat

Oassálastit plánejit sin nieguid beanapárkka dahje beatnatvistti. Barggu sáhtát sárgut dahje ráhkadit sierra materiálain smávvamálla.

Veahkkegažaldagat:

- Man sturrosaš visti dahje párka livččii?
- Main materiálain visti dahje earát biergasat livčče ráhkaduvvon?
- Gos dat livččii?
- Makkáraš biras dat livččii?
- Mat duhkorasat ja earát dávvirat doppe livčče beatnagii?
-

BEANA RIIKKAVULOŽIN SUOMAS

Báberdohkkábeana

Printet gárvvis beanafiguvrra ja dan biktasiid. Čuohppat beanafiguvrra ja biktasiid eret báhpáris ja ivdnet daid. Biktasiid sáhtttá maiddái hervet.

